

CAT WINTERS

FEKETE MADARAK
ÁRNYÉKÁBAN

SCOLAR

A mű eredeti címe:
IN THE SHADOW OF BLACKBIRDS

Copyright © 2013 by Catherine Karp
Belívfotók © 6. oldal: Library of Congress, Prints and Photographs Division, LC-DIG-ds-01290; 26. oldal: Library of Congress, Prints and Photographs Division, WWI Posters, LC-USZ62-8278; 44. oldal: National Media Museum / Science & Society Picture Library; 81. oldal: Wm. B. Becker Collection/PhotographyMuseum.com. © 2013 The American Photography Museum, Inc.; 92., 155., 186., 228. oldal: Courtes U.S. National Library of Medicine; 119. oldal: National Media Museum / Science & Society Picture Library; 263. oldal: National Archives (165-WW-269B-25)

Borítófotó © Katerina Plotnikova

Fordította: Simonyi Ágnes
Hungarian translation © Simonyi Ágnes, 2014
Hungarian edition © Scholar Kiadó, 2014

Minden jog fenntartva. A mű egyetlen részlete sem használható fel, nem tárolható és nem sokszorosítható a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül.

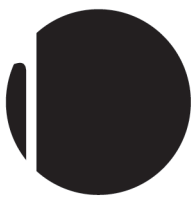
Scholar Kiadó, 2014
1016 Budapest, Naphegy tér 8.
Tel. / fax: (06 1) 466 7648
scolar@scolar.hu
www.scolar.hu

Felelős kiadó: Érsek Nándor
Felelős szerkesztő: Illés Andrea
Könyvterv, borító: Máthé Hanga
Tördelés: Bárány Gizella
Korrektor: Török Mária

ISBN 978-963-244-528-1

Nyomta és kötötte: Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Vágó Magdolna vezérigazgató

AZ ÖRDÖGTŐL VALÓ ÉV

Portland, Oregon – 1918. október 16.

Amikor beléptem a vasúti kocsiba, vagy három tucat szem-pár meredt rám. Az utasok száját és orrát gézmaszkok fedték. A vonat az átizzadt maszkoktól, főtt hagymától meg valami nyirkos, savanyú szagfoszlánytól búzlott, utóbbit a félelem rovására írtam.

Menj tovább, unszoltam magam.

Remegő térdem összecsuklással fenyegetett, de azért sikerült végigtámolyognom az ülések között. Barna cserkészbakancsom volt rajtam, ezt akkor viseltem, ha az a veszély fenyegetett, hogy bármikor futásnak kell erednem. Súlyos lépteim nemkívánatos pillantásokat és minimum egy szemöldökfelhúzást váltottak ki, de szólni senki nem szólt.

– Jó reggelt – köszöntem egy nőnek, akinek a feje búbját göndör, fekete hajpamacs ékesítette.

– ...reggelt – morrantotta a nő a maszkja mögül.

Amint azt reméltem, a fürkész tekintetek csakhamar érdektelenül siklották át rajtam, és visszarebbentek a saját gondjaikhoz. Csupán egy tizenhat éves, tengerészkek ruhás lány voltam, aki a hangjából ítélve egészségesnek tűnt. Nem úgy beszéltem, mint egy külföldi kém, és nem voltam influenzás. Ártalmatlannak látszottam.

A szénfekete utazóruhákkal párosuló tiszta gézmaszkok szürreális fekete-fehér jelleget adtak a szakasznak, amelyet enyhe ködbe burkolt az étkezőkocsi felől áramló hagymapára. Elképzeltem a szakácsokat, amint könnyező szemmel és izzadságtól gyöngyöző homlokkal, örült tempóban kockázzák fel

a csípős vöröshagymákat, nehogy az influenza átvegye az uralmat a vonaton. Pislogtam, hogy ne marja a szememet a hagyma, és leültem az egyetlen üres helyre egy középkorú, tömzsi, vastag karú és még vastagabb szemöldökű nő mellé. Influenza elleni tasak lógott a nyakában, rettenetes gyógyszerbúze még a hagymáét is elnyomta.

- Üdv. - Megdörzsölte a tasakot, és rám pillantott. - Mrs. Peters vagyok.

- Én pedig... - Fekete bőrtáskámat az ölembe vettem, és a nevem rövidített változatával mutatkoztam be: - Mary. - Körülöttem valószínűtlenül zizegtek az újságok, bennük az apám-ról szóló cikkel, és lelki szemeimmel láttam egy rólam szóló bekezdést: *A tegnap esti letartóztatás idején a házban tartózkodott Mr. Black leánya, Mary Shelley is. A leányt vélhetően a rendkívül németesen csengő, Frankenstein című rémregény írónijéről nevezték el.*

- Ez orvosi táska? - érdeklődött Mrs. Peters.

- Igen. - Szorosabban megmarkoltam a táska fülét. - Anyámé volt.

- Édesanyád orvos volt?

- A legjobb errefelé.

- Sajnálom, hogy nincs velünk a vonaton. - Mrs. Peters szemügyre vette a többi utast. - Nem tudom, mi történik, ha valaki útközben lesz rosszul. Senki sem tud megmenteni bennünket.

- Ha megbetegszünk, a következő megállónál alighanem ledobnak bennünket a vonatról.

Az asszony a homlokát ráncolva elképedt. - Micsoda feletébb kellemetlen kijelentés!

Elhúztam tőle a térdemet. - Ha nem bánja, inkább nem beszélnek az influenzáról.

Mrs. Peters újfent döbbenet csodálkozott. - Hogyan lehet nem beszélni róla? Gézmaszkokon keresztül társalgunk, az isten szerelmére! Úgy össze vagyunk zsúfolva, akár a tehetetlen...

- Asszonyom, kérem, ne beszéljen róla többet! Épp elég aggodnivalóm van.

Fürgén odébb ült néhány centiméterrel. – Remélem, nem vagy tele kórokozókkal!

– Remélem, maga sem. – Hátradőltem, s a környezetem és az apám letartóztatása óta rám-rám törő émelygés ellenére igyekeztem kényelembe helyezni magam. A képek, amelyeken apát kormánytisztviselők ütlegetik és árulónak nevezik, úgy villantak fel előttem, mint groteszk jelenetek a mozivásznon.

Gőz lövellt ki a vasúti kocsi oldalából. A padlózat remegett a bakancsom alatt. A kezem és a térdem reszketett, és a fogaim egy morze-vészjelzés eszeveszett hevességével koccantak össze: *ti-ti-ti tá-tá--tá ti-ti-ti*.

Hogy eltereljem a figyelmemet, kikattintottam a táskám fémszatját, és előhúztam egy kék hajszalaggal összekötött, tizenöt centi vastag levélköteget. Kihúztam egy ropogós, krémszínű borítékot a halom tetejéről, kivettem belőle a levelet, és belefeledkeztem az olvasásába.

1918. június 29.

Drága Mary Shelley-m!

Négy nappal ezelőtt érkeztem meg a tengeren túlra. A leveleinket cenzúrázzák, ezért csupa egyhangú eseményről fogok írni. A hadsereg kisatíroz minden olyan kifejezést, amely jelzi, hol vagyok, és ettől tisztára olyan színben fogok feltűnni, mint egy Sherlock Holmes-regényben szereplő kém. Például: ██████████ben vagyok, és hamarosan ██████████ba megyünk.

Rejtélyes, nem? Megkaptam a leveledet, és bár papírra vetett szavaid láttán felgyorsult a szívverésem, azt szomorúan olvastam, hogy a csomagom nem jutott el hozzád. Már csaknem két hónapja meg kellett volna érkeznie a címedre. A bátyámat okolom ezért. De majd írok anyámnak, hátha ő tudja, mikor ment el, ha egyáltalán elküldték.

A fényképedet is megkaptam. Nagyon köszönöm, Shell. Ez a kép jelenti számomra az egész világot. Állandóan az arcodat nézem. Még most sem könnyű elhinnem, hogy a kicsi Mary Shelley

Black, vicces gyerekkori barátnóm és odaadó levelezőtársam ilyen szépséggé vált. Bármit megadnék, ha visszautazhatnék az időben a tavaly áprilisi látogatásodhoz, és még most is veled lehetnék. Ha lehunyom a szememet, szinte érzem az ajkad ízét, és azt, ahogyan hosszú, barna hajad csiklandozza a bőrömet. Rettentően szeretnék újból szorosan magamhoz ölelni.

Néha akaratlanul is elképzelem, mi történt volna, ha nem kötözöm el tizennégy éves koromban. Mi lett volna, ha a nagyapám nem hal meg, és a szüleim nem hajszolnak el bennünket a szigetre, hogy attól kezdve az ő házában éljünk? Te meg én még mindig ennyire közel állnánk egymáshoz? Még meghittebb közelségbe kerültünk volna... vagy eltávolodtunk volna egymástól? Akárhogy is, én életem minden napján úgy érzem, hogy elrabortak tőlem.

Miattam ne aggódj, Shell! Én választottam, hogy idejövök, tehát bármi történik is velem, azért csak én vagyok a felelős. Azt írtad a leveledben, bár meg tudtad volna akadályozni áprilisban, amikor együtt voltunk, hogy bevonuljak. Ám én jönni akartam, és te mindenki másnál jobban tudod, hogy néha ugyanolyan makacs tudok lenni, mint te.

Írj mihamarabb! Küldj egy-két könyvet is, ha tudsz.

Hiányzol!

Szeretlek:

Stephen

Tüsszentés harsant az előttem lévő ülésről.

A szemem tágra nyílt, Stephen levele az ölembe hullott. Valamennyi fej egy vézna, vörös hajú nő felé fordult, aki még egyet tüsszentett. Az ajkam egy tabu szóra – *gesundheit*¹ – nyílt, de gyorsan be is csuktam.

– A feleségem allergiás! – szólalt meg a nő útitársa, akinek sűrű, hullámos, ősz hajában úgy fodrozódtak a tincsek, akár

1 Egészségére! (német)

a krumplipürécsíkok. Közelebb húzódott a feleségéhez, és szorosabbra kötötte a maszkját. – Ez nem influenza. Ne nézzenek már így!

Az utasok továbbra is gyanakvóan meredtek rájuk.

Abban a pillanatban a vonat nagy zökkenéssel elindult, mire mindenki kibillent az egyensúlyából. A fűtyszó tovafoszlott az októberi ködszítálásban. Visszadugtam Stephen levelét a többi közé, majd az egész köteget a táskám mélyére rejtettem. Az ablak mellett elsuhanó tégláépületeket bámultam, majd vörös és borostyán levelű fák robbantak be a képbe, amelyek halványan emlékeztettek arra, amit a legjobban fogok hiányolni Portlandből. Mindig is az ősz volt a kedvenc évszakom a piros-ló levelekkel és az aromás illatokkal. Ilyenkor érkeztek meg a narancsszínű süttőkök apám fűszerüzletébe.

Kisvártatva esőcseppek verték az ablakot.

Odakint minden szürkévé változott.

Mellettem bozontos szemöldökét összehúzva Mrs. Peters meredt az imént tüszentő asszonyra. – Ennek a nőnek hála, valamennyien halottak leszünk, mire leszállunk.

Kis híján azt feleltem neki, hogy ha meghalunk, nem szállunk le a vonatról. De ismét magamba fojtottam a mondani-valómat – ez sohasem ment könnyen.

Körülöttem mindenki egyenes háttal, mozdulatlanul ült, és népi gyógymódok illatát árasztotta. A szomszédom patikazacskójának és valaki fokhagymaszagú rágógumijának a bűze olyan erős volt, hogy a maszkom négy rétegén keresztül is éreztem. Beszélgetés híján csak a vonatkerekek kattogása hallatszott.

Vajon álmodom? Lehet, hogy ez csak egy rémálom, amely véget ér, amint kinyitom a szememet? A tenyerembe vájtam a körmömet, remélve, hogy felébredek... de éreztem a fájdalmat, s láttam a bőrömbe nyomódó félholdakat. Ébren voltam.

Az azonban biztos, hogy valahogyan belopakodtam a jövőbe, és H. G. Wells világába érkeztem – egy rémisztő, fantasztikus társadalomba, amelyben az emberek arca kizárólag szemekből áll, fiatal felnőttek és gyerekek milliói esnek össze holtan a

betegségtől, fiúkat szállítanak el az országból, hogy azután darabokra tépje őket egy bomba, és a kormány azért tartóztatja le az állampolgárokat, mert a nem megfelelő szavakat használták. Egy ilyen hely nem lehet valóságos. És nem lehet az Amerikai Egyesült Államok, „a szabadok földje, a bátrak hazája”.

Pedig az volt.

A tulajdon hazámban ültem egy vonaton, az ördögtől való évben.

1918-ban.